

ΜΑΝΙΕΡΙΣΜΟΣ

(16^{ος} αι. μ.Χ.)

- Η λέξη Μανιερισμός προέρχεται από την Ιταλική λέξη *Maniera* (τρόπο, ύφος) και αναφέρεται στον επιτηδευμένο τρόπο έκφρασης των καλλιτεχνών της περιόδου ανάμεσα στην ακμή της Αναγέννησης και του Μπαρόκ.
- Ο Μανιερισμός ταράζει τη γαληνεμένη σύνθεση της Αναγέννησης και εισάγει:
  - Τη βίαιη και πολύπλοκη κίνηση
  - Την επιμήκυνση των φιγούρων
  - Τις εξεζητημένες, θεατρinίστικες & περίεργες στάσεις στις μορφές (κοντραπόστο)
  - Την ασυμμετρία
  - Και το έντονο χρώμα και φως

Η Παναγία με το μακρύ λαιμό
Παρμιτζιανίνο
1535

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Παρμιτζιανίνο

- Κύριος εκπρόσωπος του Μανιερισμού είναι ο **Παρμιτζιανίνο** (1503-1540). Το έργο του «Η Παναγία με το μακρύ λαιμό» (1535) με την επιτηδευμένη επιμήκυνση φαίνεται η χάρη και η απόκοσμη κομψότητα που ήθελε ο ζωγράφος να αποδώσει στην Παναγία.

Ντιντορέτο

- Ο **Ντιντορέτο** (1518-1594) μαθητής του Τιτσιάνο, ζωγράφιζε θρησκευτικές συνθέσεις που διακρίνονταν για τη συναισθηματική τους ένταση, με ασυνήθιστες οπτικές γωνίες και τολμηρή απόδοση του προοπτικού βάθους. Ιδιαίτερη έμφαση έδινε στη μυϊκή ένταση και τις συσπάσεις του προσώπου, προκαλώντας ρίγος με πληθωρικές δραματικές σκηνές.

Ελ Γκρέκο

- Ο Έλληνας **Ελ Γκρέκο (Δομίνικος Θεοτοκόπουλος)** 1541-1614 αναγάγει τον Μανιερισμό σε μια βαθιά, έντονα συναισθηματική θρησκευτική τέχνη.
- Αν και διατηρεί την επιμήκυνση του σώματος η τέχνη του Ελ Γκρέκο:
  - Είναι απαλλαγμένη από επιτήδευση και ωραιοποίηση,
  - Διαποτίζεται από γνήσιο θρησκευτικό συναίσθημα, πνευματικότητα, ένταση, και ανθρώπινη ζεστασιά,
  - Τα πρόσωπα έχουν μια ιδιότυπη φυσιογνωμία,
  - Έχει αντιθετική χρήση του χρώματος,
  - Με ιδιόρρυθμη χρήση του φωτός, φαίνεται να πηγάζει από μια στιγμιαία εσωτερική αστραποβόλα και εκτυφλωτική λάμψη,

- Το έργο του «**Η αποκάλυψη ή Το όραμα του Αγίου Ιωάννη**» 1610-1614 δείχνει την επιμήκυνση των μορφών, τις δραματικές και εκφραστικές κινήσεις των χεριών, και την απόδοση των μορφών με βάση το προοπτικό βάθος.

Η ταφή του Κόμητος Οργκάθ
Ελ Γκρέκο
1586-1588

Γ.7.Ζ.1.ΑΠΟΚΑΛΥΨΗ
ΕΛ ΓΚΡΕΚΟ 1610